

แนวปฏิบัติของบัณฑิต พิธีมอบปริญญาบัตร

มหาวิทยาลัยพะเยา

ประจำปีการศึกษา 2564

วันศุกร์ ที่ 17 กุมภาพันธ์ 2566

ณ หอประชุมพญาจำเมือง มหาวิทยาลัยพะเยา
อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา

สารจากอธิการบดี

ขอแสดงความยินดีกับคณาจารย์บัณฑิต มหาบัณฑิต และบัณฑิตของมหาวิทยาลัยพะเยาทุกท่านในโอกาสเข้ารับปริญญาบัตร ประจำปีการศึกษา 2564

การเข้ารับปริญญาบัตรในครั้งนี้ย่อมนำมาซึ่งความภาคภูมิใจของบัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษาทุกท่านและความชื่นชมยินดีของบิดา มารดา ผู้ปกครอง และคณาจารย์ ขอให้บัณฑิตทุกท่านใช้ความสำเร็จที่เกิดขึ้นจากความวิริยะอุตสาหะ เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต ดำรงไว้ซึ่งคุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริต ใฝ่ศึกษาหาความรู้ตลอดเวลา ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคมในปัจจุบัน ขอให้ทุกท่านนำความรู้ความสามารถ ทักษะ ประสบการณ์ที่ได้รับจากมหาวิทยาลัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการดำเนินชีวิต และสร้างสรรค์สิ่งที่เป็นประโยชน์ให้กับชุมชนและสังคมอย่างยั่งยืน ดังปณิธานของมหาวิทยาลัยพะเยา “ปัญญาเพื่อความเข้มแข็งของชุมชน” (Wisdom for Community Empowerment)

ขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย พระพุทธรูปอารักษ์ และบารมีแห่งองค์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ตลอดจนพระบารมีแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและบูรพกษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรีทุกพระองค์ ได้โปรดดลบันดาล และพระราชทานพรให้ทุกท่านมีสุขภาพพลานามัยแข็งแรง ประสบแต่ความสุข ความเจริญรุ่งเรือง และนำความรู้ไปพัฒนาตนเองครอบครัว สังคม และประเทศชาติ สืบไป

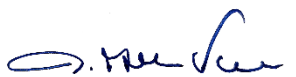
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุกกร พงศ์บางโพธิ์)
รักษาการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยพะเยา

คำนำ

วันรับพระราชทานปริญญาบัตรเป็นวันที่บัณฑิตทั้งหลายรอคอยโอกาสอันเป็นมงคลที่จะได้รับพระราชทานปริญญาบัตร ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้องคมนตรี เป็นผู้แทนพระองค์ มามอบปริญญาบัตร แก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยพะเยา ประจำปีการศึกษา 2564 และได้รับโอวาทไว้เป็นเครื่องเตือนใจในการปฏิบัติหน้าที่การงาน ตลอดจนในการดำรงชีวิตสืบต่อไป

เพื่อให้พิธีมอบปริญญาบัตรเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มหาวิทยาลัยพะเยา จึงได้จัดทำแนวปฏิบัติของบัณฑิตสำหรับพิธีมอบปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษา จากมหาวิทยาลัยพะเยาประจำปีการศึกษา 2564 เพื่อให้บัณฑิตทราบแนวปฏิบัติในการฝึกซ้อม และการเข้ารับปริญญาบัตร

ขอให้บัณฑิตทุกท่านได้ทำความเข้าใจระเบียบ ขั้นตอน และศึกษาแนวปฏิบัตินี้ อย่างละเอียด ตลอดจนตั้งใจฝึกซ้อมให้เกิดความถูกต้องรวดเร็วและสวยงาม เพราะการเข้ารับปริญญาบัตร เป็นเรื่องที่มีความสำคัญควรฝึกซ้อมให้มั่นใจว่าจะไม่มีความผิดพลาดเกิดขึ้น ทำให้พิธีมอบปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยพะเยามีความสมบูรณ์ สมศักดิ์ศรีแห่งปริญญาที่บัณฑิตได้รับ

(ดร.วุฒิชัย ไชยรินคำ)

ประธานคณะกรรมการฝ่ายพิธีการและเตรียมบัณฑิต

สารบัญ

หน้า

สารจากอธิการบดี

คำนำ

1. คำแนะนำสำหรับการฝึกซ้อมพิธีมอบปริญญาบัตร	1
1.1 ข้อเสนอแนะในการฝึกซ้อมด้วยตนเอง ก่อนวันฝึกซ้อมที่มหาวิทยาลัยจัดให้	1
1.2 การเตรียมตัวเพื่อรับการฝึกซ้อม	1
1.3 การรายงานตัวเพื่อฝึกซ้อมการเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร	2
1.4 การปฏิบัติตนในวันฝึกซ้อมรับพระราชทานปริญญาบัตร	2
2. การแต่งกาย	
2.1 การแต่งกายในวันฝึกซ้อมย่อย	3
2.2 การแต่งกายในวันฝึกซ้อมใหญ่ และวันรับพระราชทานปริญญาบัตร	3
2.3 การแต่งกายของมหาบัณฑิต/ดุษฎีบัณฑิต	4
2.4 การแต่งกายของบัณฑิตในหลักสูตรควาระดับปริญญาตรี 2 ปริญญา	5
2.5 การแต่งกายของบัณฑิตที่เป็นพระภิกษุ สามเณร	5
2.6 การแต่งกายของบัณฑิตว่าที่ร้อยตรี ข้าราชการตำรวจ และข้าราชการทหาร	5
2.7 การแต่งกายของบัณฑิตหญิงมีครมภ์	6
2.8 การแต่งกายของบัณฑิตหญิงที่เป็นมุสลิม	7
2.9 การแต่งกายของบัณฑิตที่เป็นนักบวชในศาสนาคริสต์	7
2.10 การแต่งกายของบัณฑิตที่มีอัตลักษณ์ทางเพศหรือวิถีทางเพศไม่ตรงกับเพศกำเนิด	7
3. ขั้นตอนการฝึกซ้อม	
3.1 การถวายความเคารพ หลังจบเพลงสรรเสริญพระบารมี	8
3.2 การทำความเคารพผู้แทนพระองค์	9
3.3 การเดิน (การเบิกตัวบัณฑิต)	9
3.4 ข้อปฏิบัติการเข้าจุดรับปริญญาบัตร	10
3.5 การเข้ารับปริญญาบัตรจากผู้แทนพระองค์	10
3.6 การเชิญปริญญาบัตร	11
4. ขั้นตอนการเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร	
4.1 การเข้านั่งประจำที่	12
4.2 การรับผู้แทนพระองค์	12
4.3 การลุกจากที่นั่งเพื่อเตรียมเดินแถว	12
4.4 การเดินขึ้นและลงเวที	12

4.5 การกล่าวคำปฏิญาณตนและรับโอวาท	หน้า
	13
5. การส่งเสด็จผู้แทนพระองค์พระราชดำเนิน	14
ข้อปฏิบัติในวันเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร	
5.1 การปฏิบัติตนก่อนและในวันรับพระราชทานปริญญาบัตร	14
5.2 คำแนะนำเกี่ยวกับการแต่งกาย	15
5.3 ตัวอย่างบัตรฝึกซ้อม	18
ภาคผนวก	19

1. คำแนะนำสำหรับการฝึกซ้อมการเข้ารับปริญญาบัตร

1.1 ข้อแนะนำในการฝึกซ้อมด้วยตนเอง

เพื่อให้การฝึกซ้อมการเข้ารับปริญญาบัตรเป็นไปด้วยความรวดเร็วเรียบร้อย และถูกต้องสวยงาม ก่อนเข้ารับการฝึกซ้อมจากมหาวิทยาลัย บัณฑิตควรเตรียมตัวล่วงหน้า ดังนี้

1.1.1 อ่านคู่มือเล่มนี้ให้เข้าใจและปฏิบัติตามไปด้วย

1.1.2 ฝึกซ้อมด้วยตนเอง หน้ากระจกจนมั่นใจว่าทำได้อย่างถูกต้อง สวยงาม และ คล่องแคล่ว

1.1.3 ฝึกซ้อมกับกลุ่มเพื่อนบัณฑิตที่จะเข้าร่วมพิธีมอบปริญญาบัตรด้วยกัน ผลัดกันติชมและให้ข้อแนะนำซึ่งกันและกัน อาจฝึกปฏิบัติโดยมีผู้อื่นช่วยสังเกตให้ก็ได้แล้วปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติตามขั้นตอนต่าง ๆ จนเป็นที่ยอมรับของผู้อื่นว่าดี

1.1.4 การรับปริญญาบัตรจากผู้แทนพระองค์เป็นเรื่องสำคัญมาก ควรฝึกซ้อมให้มั่นใจ ได้ว่าจะไม่ประหม่าจนวางตนไม่ถูก หยิบจับปริญญาบัตรไม่ถูกต้อง หรือทำให้ปริญญาบัตรร่วงหล่น การฝึกซ้อมควรใช้สมุดปกแข็งแทนปริญญาบัตร

การฝึกซ้อมย่อยเป็นการฝึกปฏิบัติซึ่งจะมีวิธีพิเศษให้ชมเป็นตัวอย่างและมีกรรมการ ฝ่ายฝึกซ้อมให้คำแนะนำเพิ่มเติม ส่วนการฝึกซ้อมใหญ่เป็นการฝึกปฏิบัติเช่นเดียวกับวันพิธีมอบปริญญาบัตรทุกขั้นตอน

1.2 การเตรียมตัวเพื่อรับการฝึกซ้อม

(1) บัณฑิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ไกลจากมหาวิทยาลัยพะเยา จะต้องเตรียมตัวล่วงหน้าและ จัดหาที่พักให้พร้อมเพราะบางท่านอาจจะต้องลงงาน ประมาณ 4 - 5 วัน

(2) บัณฑิตที่ได้รับเกียรติคุณอันดับ 1 อันดับ 2 บัณฑิตที่เป็นพระภิกษุ สามเณร และ บัณฑิตที่ขึ้นรับ 100 คนแรก จะมีการฝึกซ้อมเพิ่มเติมซึ่งทางมหาวิทยาลัยจะแจ้งให้ทราบเมื่อท่าน มารับการฝึกซ้อมย่อยวันแรก

(3) บัณฑิตหญิงมีครรภ์ บัณฑิตที่มีความผิดปกติทางร่างกาย เช่น ขาหัก แขนขาหัก ตา พิการ ใช้ไม้เท้าหรือต้องใช้ผู้พยุงหรือใช้มือซ้ายรับปริญญาบัตร ขอให้แจ้งชื่อ ลำดับที่และรายละเอียด ของความบกพร่อง พร้อมสาเหตุให้ฝ่ายฝึกซ้อม/ฝ่ายฝึกซ้อมประจำคณะทราบล่วงหน้าในวันแรก ของการฝึกซ้อมย่อย

1.3 การรายงานตัวเพื่อฝึกซ้อมการเข้ารับปริญญาบัตร

(1) การรายงานตัวของบัณฑิต ให้รายงานตัวตามประกาศมหาวิทยาลัยพะเยา เรื่อง กำหนดการฝึกซ้อมบัณฑิตพิธีมอบปริญญาบัตร ประจำปีการศึกษา 2564 ทาง www.graduate.up.ac.th หรือเฟซบุ๊กเพจ “พิธีเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร มหาวิทยาลัยพะเยา” หากบัณฑิตไม่ได้เขารายงานตัวจะถูกตัดสิทธิการเข้ารับปริญญาบัตร หลักฐานสำหรับการรายงานตัว หรือบัตรอื่นใดที่ทางราชการออกให้เพื่อที่บัณฑิตจะต้องเตรียมมา ในวันแรก ได้แก่

- บัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรข้าราชการหรือบัตรพนักงานของรัฐ หรือบัตรอื่นใดที่ราชการออกให้

- รูปถ่ายหน้าตรงสำหรับติดบัตร ไม่สวมแว่นตาและหมวก ขนาด 1 นิ้ว จำนวน 2 ใบ

(2) บัณฑิตตรวจ ATK ณ ห้องซ้อมย่อยตามที่คณะกำหนด

(3) การฝึกซ้อมย่อย ให้บัณฑิตที่รายงานตัวแล้วฝึกซ้อมย่อยสถานที่ที่คณะกำหนด

(4) การฝึกซ้อมทุกครั้ง บัณฑิตต้องแสดงบัตรฝึกซ้อมต่อเจ้าหน้าที่ฝ่ายฝึกซ้อม

(5) ในวันพิธีบัณฑิตต้องแสดงบัตรฝึกซ้อมพร้อมบัตรประจำตัวอย่างใดอย่างหนึ่งข้างต้น ต่อเจ้าหน้าที่ฝ่ายรับรายงานตัว

(6) ผู้ที่มีปัญหาด้านสุขภาพหรือทุพพลภาพที่จำเป็นต้องมีผู้ดูแลอย่างใกล้ชิดในระหว่างการเข้ารับปริญญาบัตร ให้แจ้งต่อกรรมการฝ่ายฝึกซ้อมของคณะ/วิทยาลัย หรืออาจารย์คุมแถว ในการฝึกซ้อม

1.4 การปฏิบัติตนในวันฝึกซ้อมรับปริญญาบัตร

เพื่อให้การฝึกซ้อมเป็นไปด้วยความเรียบร้อยขอให้บัณฑิตปฏิบัติตามข้อแนะนำดังต่อไปนี้

(1) ตรงต่อเวลาและเข้ารับการฝึกซ้อมตามวันเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด

(2) ไม่ควรนำของมีค่าหรือเงินเป็นจำนวนมากติดตัวมาด้วย

(3) ห้ามนำสัมภาระเข้ามาในห้องรับพระราชทานปริญญาบัตร

(4) ในการฝึกซ้อม นอกจากบัณฑิตที่กำหนดให้เข้ารับการฝึกซ้อมในวันนั้นแล้ว มหาวิทยาลัยไม่อนุญาตให้ญาติหรือผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปในบริเวณที่ใช้ฝึกซ้อม และบริเวณที่รับรายงานตัวอย่างเด็ดขาด ขอให้แจ้งญาติหรือผู้ติดตามพักรออยู่ ณ บริเวณที่คณะจัดไว้ให้เท่านั้น

(5) หลังการฝึกซ้อมย่อยในแต่ละวันและการฝึกซ้อมใหญ่เจ้าหน้าที่คณะ/มหาวิทยาลัย จะบันทึกทรัพย์สินประจำตัวในบัตรฝึกซ้อม ถ้ายังไม่ได้รับการบันทึกในวันใด ๆ ให้รีบติดต่อเจ้าหน้าที่ ภายในวันนั้น ๆ

2. การแต่งกาย

2.1 การแต่งกายในวันฝึกซ้อมย่อย

- บัณฑิตหญิง ให้แต่งกายด้วยเสื้อสุภาพ สวมกระโปรงแบบสุภาพ ยาวคลุมเข่า รองเท้าหนังหุ้มส้นสีดำ หัวรองเท้าไม่แหลม ไม่มีโลหะ ไม่มีลวดลาย ความสูงไม่เกิน 2 นิ้ว ห้ามสวม รองเท้าส้นตึกหรือส้นแหลม

- บัณฑิตชาย ให้แต่งกายด้วยเสื้อสุภาพ สวมกางเกงผ้าทรงกระบอกขายาวสีดำ สวมรองเท้าหนังหุ้มส้นสีดำ ไม่มีโลหะ ไม่มีลวดลาย ไม่มีเชือกผูก หัวรองเท้าไม่แหลม พื้นรองเท้า ไม่ตอกเกือกม้าหรือโลหะ

- ให้บัณฑิตทุกคนนำหมวกวิทยฐานะของตนมาฝึกซ้อม และควรใช้รองเท้าคู่ที่จะสวม ในวันจริงมาซ้อม เพื่อให้เกิดความคุ้นเคย

2.2 การแต่งกายในวันฝึกซ้อมใหญ่ และวันรับปริญญาบัตร

ให้บัณฑิตสวมครุยวิทยฐานะและหมวกวิทยฐานะ แต่งกายให้ถูกต้องตามประกาศ มหาวิทยาลัย ดังนี้ ส่วนแนวปฏิบัติอื่นๆ ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกันกับวันฝึกซ้อมย่อย

(1) การแต่งกายของบัณฑิต

- 1) บัณฑิตที่เป็นข้าราชการหรือพนักงานของรัฐ สามารถสวมเครื่องแบบปกติขาวตามสังกัดแต่ให้ใช้หมวกวิทยฐานะแทนหมวกของเครื่องแบบปกติ

- 2) กรณีบัณฑิตที่ไม่ใช่ข้าราชการหรือพนักงานของรัฐ ให้แต่งกายดังนี้

(ก) บัณฑิตชาย

สวมเสื้อเชิ้ตแขนยาวสีขาว แบบและทรงสุภาพ ไม่มีลวดลาย ไม่รัดรูป กระดุมสีขาว สอดชายเสื้อไว้ในกางเกงให้เห็นสายเข็มขัด กางเกงผ้าทรงกระบอกขายาวสีดำ ไม่มีลวดลาย ไม่รัดรูป ขย่าวคลุมหลังเท้า สวมเข็มขัดหนังเรียบสีดำ หัวเข็มขัดตรามหาวิทยาลัย ผูกเนคไทสีม่วง มหาวิทยาลัย ประดับเครื่องหมายตรามหาวิทยาลัย ถุงเท้าสีดำ สวมรองเท้าหนังหุ้มส้นสีดำ ไม่มีโลหะ ไม่มีลวดลาย ไม่มีเชือกผูก หัวรองเท้าไม่แหลม พื้นรองเท้าไม่ตอกเกือกม้าหรือโลหะ ผมนสั้น สุภาพ สีดำ เป็นระเบียบ ไม่ชี้ตั้งหรือปล่อยยาว (ดังรูปที่ 1)

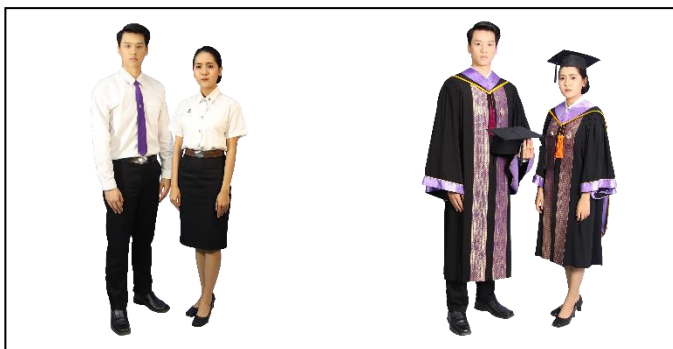
(ข) บัณฑิตหญิง

สวมเสื้อเชิ้ตแขนสั้นสีขาว แบบและทรงสุภาพ ไม่มีลวดลาย ไม่รัดรูป ที่คอและแนวสาบ
อกติดกระดุมโลหะตรามหาวิทยาลัย 5 เม็ด ประดับเครื่องหมายตรามหาวิทยาลัยที่อกด้านขวา
และที่ปลายปกคอเสื้อด้านซ้าย กระโปรงสีดำทรงสุภาพ ไม่มีลวดลาย ไม่มีผ้าหรือมีผ้าด้านหลัง
แบบรอยผ่าทับซ้อนกัน ยาวคลุมเข่าไม่น้อยกว่า 1 นิ้ว เข็มขัดหนังกลับสีน้ำตาลเข้มหรือหนังเรียบ
สีดำ หัวเข็มขัดตรามหาวิทยาลัย สวมถุงน่องสีเนื้อเต็มตัว รองเท้าหนังหุ้มส้นสีดำ หัวรองเท้า
ไม่แหลม ไม่มีโลหะ ไม่มีลวดลาย ความสูงไม่เกิน 2 นิ้ว ห้ามสวมรองเท้าส้นตึกหรือส้นแหลม (ดังรูปที่ 1)

หมายเหตุ มหาวิทยาลัยจะตรวจความเรียบร้อยของชุดแต่งกายขณะบัณฑิตเข้าแถวรายงานตัว
ในวันฝึกซ้อมใหญ่และวันพิธีมอบปริญญาบัตร หากแต่งกายไม่ถูกต้องตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด
อาจพิจารณาไม่ให้เข้ารับปริญญาบัตร

- บัณฑิตต้องไม่ใช่เครื่องประดับทุกชนิด
- บัณฑิตในหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต ทันตแพทยศาสตรบัณฑิต และเภสัชศาสตรบัณฑิต

สาขาบริหารเภสัชกรรม สวมครุยวิทยฐานะมหาบัณฑิต

รูปที่ 1 การแต่งกายของบัณฑิต (ชาย-หญิง)

2.3 การแต่งกายของมหาบัณฑิต และดุษฎีบัณฑิต

1) บัณฑิตที่เป็นข้าราชการหรือพนักงานของรัฐ สามารถสวมเครื่องแบบปกติขาวตาม
สังกัดแต่ให้ใช้หมวกวิทยฐานะแทนหมวกของเครื่องแบบปกติ (ดังรูปที่ 2)

2) กรณีบัณฑิตไม่ใช่ข้าราชการหรือพนักงานของรัฐ ให้แต่งกาย (ดังรูปที่ 3) ดังนี้

(ก) มหาบัณฑิต และดุษฎีบัณฑิตชาย แต่งกายเหมือนบัณฑิตชาย แต่ให้สวม
สูทสากลนิยมสีดำหรือสีกรมท่า และสวมกางเกงผ้าทรงกระบอกขายาวสีดำหรือกรมท่า ผูกเนคไท
สีม่วงมหาวิทยาลัย ประดับเครื่องหมายตรามหาวิทยาลัย

(ข) มหาบัณฑิต และดุษฎีบัณฑิตหญิง แต่งกายเหมือนบัณฑิตหญิง

รูปที่ 2 การแต่งกายของมหาบัณฑิตและคณาจารย์บัณฑิต
ที่เป็นข้าราชการหรือพนักงานของรัฐ

รูปที่ 3 การแต่งกายของมหาบัณฑิตและคณาจารย์บัณฑิต
ที่ไม่เป็นข้าราชการหรือพนักงานของรัฐ

2.4 การแต่งกายของบัณฑิตในหลักสูตรควบระดับปริญญาตรี 2 ปริญญา

ให้แต่งกายด้วยเครื่องแต่งกายสำหรับบัณฑิต สวมทับด้วยครุยวิทยฐานะ และติดเข็ม
เครื่องหมายปริญญาคู่ขนานบนแถบผ้าคล้องคอกำมะหยี่สีม่วง (ดังรูปที่ 4)

รูปที่ 4 การแต่งกายของบัณฑิตในหลักสูตรควบระดับปริญญาตรี 2 ปริญญา

2.5 การแต่งกายของบัณฑิตที่เป็นพระภิกษุ สามเณร

การแต่งกายของบัณฑิตพระภิกษุ สามเณร ให้ห่มคลุมด้วยจีวรสีพระราชนิยม
สวมรองเท้าแตะแบบสุภาพ ไม่ต้องสวมครุยวิทยฐานะทับเครื่องแต่งกาย ปลงผมและโกนหนวดเครา
ให้เรียบร้อย

2.6 การแต่งกายของบัณฑิตว่าที่ร้อยตรี ข้าราชการตำรวจ และข้าราชการทหาร

1) สวมเครื่องแต่งกายแบบปกติชาวตามสังกัด ไม่สวมหมวก ประกอบด้วยเครื่องหมาย
บำเหน็จชั้นยศ ติดเครื่องหมายแพรแถบด้านซ้าย ติดป้ายชื่ออยู่ด้านขวาแนวเดียวกับแพรแถบ
ติดเครื่องหมายแสดงความสามารถพิเศษประดับเหนือป้ายชื่อ (ถ้ามี) ติดกระดุมโลหะ เครื่องหมายเหล่า
เครื่องหมายนอกราชการตามสังกัด (ดังรูปที่ 5)

2) ทรงผม ผู้ชายสั้นเกรียน(ขาว) 3 ด้าน ด้านบนยาว 3 - 5 เซนติเมตร ผู้หญิงรวบผมไว้ โดยใช้ตาข่ายคลุมผมให้เรียบร้อย

3) สำหรับสภาพสตรีให้สวมถุงน่องสีเนื้อ รองเท้าหุ้มส้นสีดำ ไม่มีลวดลาย (ดังรูปที่ 5)

4) สวมทับเครื่องแต่งกายด้วยครุยวิทยฐานะตามระดับปริญญา มหาวิทยาลัยพะเยา

หมายเหตุ - บัณฑิต มหาบัณฑิต ดุษฎีบัณฑิต ที่เป็นข้าราชการและมีสิทธิครองกระบี่ไม่ต้องนำกระบี่และถุงมือมาในวันฝึกซ้อมใหญ่ลพิธีมอบปริญญาบัตร

- กรณีไม่สะดวกให้แต่งกายตามบัณฑิต มหาบัณฑิต และดุษฎีบัณฑิต

รูปที่ 5 การแต่งกายของบัณฑิตว่าที่ร้อยตรี (ชาย-หญิง)

(6) การแต่งกายของบัณฑิตหญิงมีครรภ์

1) สวมชุดคลุมท้องสีขาว (ผ้าเนื้อหนาพอสมควร) คอปก ยาวคลุมเข่า แขนยาว

2) สวมถุงน่องสีเนื้อ รองเท้าหนังเรียบ หุ้มส้นสีดำ ส้นเตี้ย ไม่มีลวดลาย

3) สวมทับเครื่องแต่งกายด้วยครุยวิทยฐานะ ตามระดับปริญญาของมหาวิทยาลัยพะเยา

รูปที่ 6 การแต่งกายของบัณฑิตหญิงมีครรภ์

(7) การแต่งกายของบัณฑิตหญิงที่เป็นมุสลิม

ให้แต่งกายด้วยเครื่องแต่งกายสำหรับบัณฑิต คลุมศีรษะด้วยผ้าคลุม(ฮิญาบ) สีดำ เรียบ ไม่มีลวดลายและการประดับตกแต่งใด ๆ บนผ้าคลุม และสวมทับเครื่องแต่งกายด้วยครุยวิทยฐานะตามระดับปริญญาของมหาวิทยาลัยพะเยา

รูปที่ 7 การแต่งกายของบัณฑิตหญิงที่เป็นมุสลิม

(8) การแต่งกายของบัณฑิตที่เป็นนักบวชในศาสนาคริสต์

แต่งกายสุภาพตามแบบการแต่งกายในศาสนา สวมรองเท้านางหัวม้านสีดำ ไม่มีลวดลาย สวมทับเครื่องแต่งกายด้วยครุยวิทยฐานะตามระดับปริญญา

(9) การแต่งกายของบัณฑิตที่มีอัตลักษณ์ทางเพศหรือวิถีทางเพศไม่ตรงกับเพศกำเนิด

บัณฑิต มหาบัณฑิต และคณาจารย์บัณฑิตที่ประสงค์แต่งกายตามอัตลักษณ์ทางเพศหรือวิถีทางเพศที่ไม่ตรงกับเพศกำเนิดต้องได้รับอนุญาตจากมหาวิทยาลัยก่อนเข้าร่วมพิธีมอบปริญญาบัตรและแสดงหลักฐานต่อคณะกรรมการฝ่ายรับรายงานตัวคณาจารย์บัณฑิต มหาบัณฑิต และบัณฑิต

3. ขั้นตอนการฝึกซ้อม

การเข้ารับปริญญาบัตร บัณฑิตทุกท่านจะต้องทำความเข้าใจ และฝึกซ้อมวิธีต่างๆ ให้คล่องแคล่ว สวยงาม และรวดเร็ว ขั้นตอนสำคัญที่จะกล่าวโดยละเอียดต่อไป ได้แก่ การถวายนาม ความเคารพ การทำความเคารพ การเดิน การรับปริญญาบัตรจากผู้แทนพระองค์ และการถือปริญญาบัตร

วัตถุประสงค์ของการฝึกซ้อมการเข้ารับปริญญาบัตร มี 2 ประการ คือ

1. เพื่อให้ทราบขั้นตอนต่างๆ ที่จะต้องปฏิบัติในการเข้ารับปริญญาบัตรอย่างละเอียด
2. เพื่อให้บัณฑิตได้นำขั้นตอนต่างๆ ที่ได้อธิบายไว้ไปทดลองปฏิบัติซึ่งจะช่วยให้บัณฑิตมีความมั่นใจว่าจะสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง สวยงามและรวดเร็ว

รายละเอียดวิธีเข้ารับปริญญาบัตร บัณฑิตจะต้องอ่านและฝึกปฏิบัติด้วยตนเองให้
 ชำนาญก่อนวันฝึกซ้อมย่อยและฝึกซ้อมใหญ่ที่มหาวิทยาลัยจัดให้

3.1 การถวายความเคารพ หลังจบเพลงสรรเสริญพระบารมี

1) บัณฑิต มหาบัณฑิต ศษุภีบัณฑิตชาย

ถวายความเคารพโดยการคำนับ ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้ ยืนตัวตรงเท้าชิดกัน แขนและมือ
 ปล่อยลงแนบลำตัว แล้วโน้มตัวลงตั้งแต่ระดับเอวขึ้นไป (ไม่ใช่ผงกศีรษะ) ก้มศีรษะ สายตาอยู่ใน
 ระดับกระดูกสันหลังที่สอง จากนั้นค่อยๆ ยืดตัวขึ้นตรงตามเดิม

รูปที่ 8 การถวายนำนับสำหรับบัณฑิตชาย

2) บัณฑิต มหาบัณฑิต ศษุภีบัณฑิตหญิง

ถวายความเคารพโดยการถอนสายบัว ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้ ยืนตัวตรงเท้าชิดกัน แขนและ
 มือปล่อยแนบลำตัวตามสบาย ชักเท้าซ้ายไปด้านหลัง ไขว้ขาให้เข่าซ้อนกัน ขณะที่ไขว้ขามา
 ด้านหลัง ให้ทิ้งน้ำหนักตัวย่อตัวลงมาตรง ๆ มือขวาหับมือซ้าย วางไว้หัวเข่าขวาและก้มศีรษะ
 เล็กน้อย จากนั้นยืดตัวขึ้นชักเท้าขวาที่ไขว้ไปด้านหลังกลับมาชิดเท้าซ้ายและยืนตรงตามเดิม
 รวมถึงบัณฑิต มหาบัณฑิต ศษุภีบัณฑิตหญิงที่เป็นข้าราชการและพนักงานของรัฐ

รูปที่ 9 การถวายความเคารพของบัณฑิตหญิง

3.2 การทำความเคารพผู้แทนพระองค์

บัณฑิต มหาบัณฑิต ดุษฎีบัณฑิตทุกคนทำความเคารพโดยการคำนับ ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้ ยืนตัวตรงเท้าชิดกัน แขนและมือปล่อยลงแนบลำตัว แล้วโน้มตัวลงตั้งแต่ระดับเอวขึ้นไป (ไม่ใช่ฝั่งกศิระชะ) ก้มศิระชะ สายตาอยู่ในระดับกระดูกเอวเมคที่ที่สอง จากนั้นค่อยๆ ยืดตัวขึ้นตรงตามเดิม

3.3 ขั้นตอนที่ต้องมีการทำความเคารพ

ในการรับปริญญาบัตร บัณฑิตจะต้องทำความเคารพต่อผู้แทนพระองค์ ตามขั้นตอนดังนี้

1) เมื่อผู้แทนพระองค์เข้ามายังห้องพิธีมอบปริญญาบัตรให้บัณฑิตทุกคนยืนขึ้นแล้วทำความเคารพ

2) เมื่อผู้แทนพระองค์จุดรูปเทียนเครื่องมัสการบูชาพระพุทธนวราชบิดร ให้บัณฑิตยืนตรง (ไม่ต้องพนมมือ) และเมื่อผู้แทนพระองค์มายืนหน้าเก้าอี้ **ดนตรีบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี** เมื่อเพลงจบบัณฑิตถวายความเคารพก่อนแล้วจึงนั่งลง

3) เมื่ออาจารย์คุมแถวให้สัญญาณบัณฑิตในแถวทุกคนลุกขึ้นพร้อมกัน และเมื่ออาจารย์คุมแถวให้สัญญาณอีกครั้งหนึ่ง ให้บัณฑิตทำความเคารพพร้อมกัน จากนั้นทำซ้ายหันและเดินออกทางซ้าย ตั้งแถวเตรียมขึ้นเวที

4) เมื่อก้าวขึ้นพื้นเวทีถึงจุดที่ 1 ให้ยืนเฉียงซ้าย หันหน้าไปทางที่ประทับแล้วทำความเคารพแล้วเดินต่อไปจนถึงจุดที่ 2 แขนแนบลำตัว ไม่แกว่งแขน

5) เมื่อถึงจุดที่ 2 ทำความเคารพ จากนั้นก้าวเท้าซ้าย เท้าขวาและชิดเท้าในจุดที่ 3 ใช้มือขวาหยิบปกปริญญาบัตรโดยไม่ต้องเอางาน แล้วเชิญปริญญาบัตรแนบอก จากนั้นให้รีบอวยหลังเฉียงออกทางขวา 5 ก้าว ถึงจุดที่ 4 ทำความเคารพ กลับหลังหันโดยหมุนตัวไปทางขวาและเดินลงจากเวทีโดยไม่แกว่งแขน

6) เมื่อกลับมาถึงที่นั่ง ให้บัณฑิตทำความเคารพ แล้วนั่งลงด้วยอาการสำรวมจนเสร็จพิธี

7) เมื่อผู้แทนพระองค์ให้โอวาทแก่บัณฑิต ให้บัณฑิตลุกขึ้นยืนตรงรับโอวาท เมื่อจบโอวาท **ดนตรีบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี** เมื่อเพลงจบบัณฑิตถวายความเคารพ

8) ผู้แทนพระองค์ออกจากห้องพิธี ให้บัณฑิตทำความเคารพอีกครั้งแล้วจึงนั่งลง

3.3 การเดิน (การเบิกตัวบัณฑิต)

เมื่ออาจารย์คุมแถวให้สัญญาณให้บัณฑิตลุกขึ้นทำความเคารพแล้วเดินแถวไปรอขึ้นเวทีรับปริญญาบัตร โดยเดินเรียงลำดับตามเลขที่นั่งตามที่กำหนดไว้ เมื่อก้าวขึ้นสู่เวที ให้ทำความเคารพ ณ จุดที่ 1 แล้วเดินไปตามจุดที่กำหนดไว้ แขนแนบลำตัว ไม่แกว่งแขนระหว่างเดินทั้งบนเวทีและขณะเดินเข้าประจำที่นั่ง

3.4 ข้อปฏิบัติการเข้ารับปริญญาบัตร

ในระหว่างที่บัณฑิตเดินเพื่อเข้ารับปริญญาบัตร มีจุดสำคัญต่างๆ บนเวที ที่บัณฑิตควรต้องรู้และสามารถปฏิบัติให้เหมือนกันทุกคน (ตามรูปที่ 10) ดังนี้

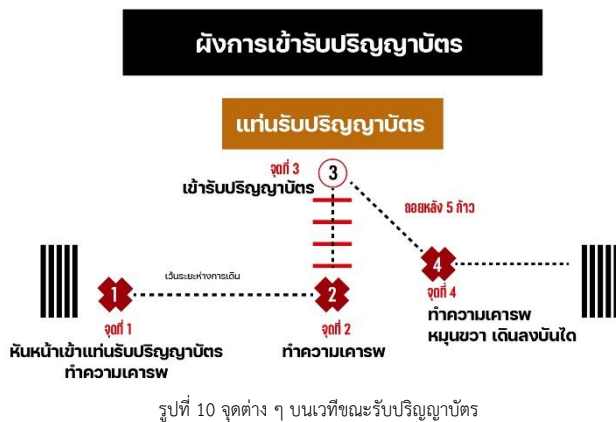
จุดที่ 1 คือ จุดที่บัณฑิตจะต้องทำความเคารพบริเวณจุดแรกสุดด้านบนเวที

จุดที่ 2 คือ จุดที่บัณฑิตจะต้องทำความเคารพบริเวณหน้าแท่นรับปริญญาบัตร ก่อนเดินเข้ารับปริญญาบัตร

จุดที่ 3 คือ จุดรับปริญญาบัตร บัณฑิตต้องยืนให้กลางฝ่าเท้าทั้งสองข้างอยู่บนจุดนี้เพื่อจะได้ไม่ท่างผู้แทนพระองค์เกินไป ร่างกายจะต้องอยู่ในลักษณะตรง โดยไม่ต้องทำความเคารพ

จุดที่ 4 คือ จุดที่บัณฑิต ถอยหลังเฉียงไปทางขวา 5 ก้าว หลังจากรับปริญญาบัตรแล้ว ระหว่างถอยหลังให้บัณฑิตเชิญปริญญาบัตรไว้แนบอก พร้อมถอยเท้าขวานำ เท้าซ้ายตาม 5 ก้าว ตามองที่ประทับ ไม่ต้องเหลียวหลัง มายืนที่จุดที่ 4 แล้วทำความเคารพหลังจากนั้นให้กลับหลังหัน หมุนตัวไปทางขวาเดินไปทางลงบันได จุดนี้ให้ระวังการถอยแล้วเหยียบผู้ที่อยู่ด้านหลัง และระวังรองเท้าหลุดหรือสะดุดล้มในขณะหมุนตัว

หมายเหตุ บัณฑิตคนแรกของปริญญาแต่ละคณะให้หยุดรอจุดที่ 2 ห่างจากบัณฑิตคนสุดท้ายของสาขาวิชาก่อนหน้าเพื่อรอขานชื่อปริญญาและชื่อของตนเอง

3.5 การเข้ารับปริญญาบัตรจากผู้แทนพระองค์

จังหวะที่ 1 ยกมือขวายื่นออกไป ปลายนิ้วทั้งหมดเรียงชิดกัน ฝ่ามือเหยียดตรงยื่นไปข้างหน้าจนถึงระดับที่กลางฝ่ามือขนานกับขอบตรงกึ่งกลางปริญญาบัตร

จังหวะที่ 2 รับปริญญาบัตรโดยใช้นิ้วหัวแม่มือกดลงบนกลางปกปริญญาบัตรด้านบน ซ่อนนิ้วที่เหลือลงใต้ปกปริญญาบัตร จับปกปริญญาบัตรไว้ให้แน่น

จังหวะที่ 3 ดึงมือกลับ พร้อมเชิญปริญญาบัตรมาแนบไว้กับอก โดยให้ปกปริญญาบัตรด้านที่มีตรามหาวิทยาลัยอยู่ด้านหน้าลำตัว ข้อศอกขวาแนบลำตัว

จังหวะที่ 1

จังหวะที่ 2

จังหวะที่ 3

รูปที่ 11 จังหวะในการรับปริญญาบัตรจากผู้แทนพระองค์

3.6 การเชิญปริญญาบัตร

เมื่อรับปริญญาบัตรมาแล้ว บัณฑิตทุกคนจะต้องเชิญปริญญาบัตรให้ถูกต้อง คือเชิญปริญญาบัตรไว้แนบอก ข้อศอกแนบลำตัวอยู่ตลอดเวลา จนกว่าจะเข้านั่งประจำที่ของตน หลังจากนั้นเมื่อมาถึงที่นั่งแล้ว ให้ทำความเคารพและนั่งลง และเมื่อยืนขึ้นเพื่อกล่าวคำปฏิญาณหรือรับโอวาท หรือยื่นรอส่งผู้แทนพระองค์ และทำความเคารพขณะผู้แทนพระองค์ออกจากห้องพิธี บัณฑิตจะต้องเชิญปริญญาบัตรไว้แนบอกเสมอ

รูปที่ 12 การเชิญปริญญาบัตรสำหรับบัณฑิตชายและหญิง

4. ขั้นตอนการในการเข้ารับปริญญาบัตร

บัณฑิตทุกท่านควรศึกษาขั้นตอนต่าง ๆ ให้เข้าใจเพื่อจะปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง และพร้อมเพรียงกัน ขั้นตอนต่าง ๆ ในการเข้ารับปริญญาบัตรมีดังนี้

4.1 การเข้านั่งประจำที่

• บัณฑิตต้องเข้าแถวบริเวณสถานที่ที่คณะ/วิทยาลัยกำหนด ตามลำดับที่ได้ฝึกซ้อมมาแล้วจากการฝึกซ้อมใหญ่ ห้ามบัณฑิตออกจากแถวโดยมิได้รับอนุญาต ถ้าไม่เข้าแถวตามเวลาที่เรียกรายงานตัวจะไม่ได้รับอนุญาตให้เข้ารับปริญญาบัตร

- กรรมการคุมแถวตรวจสอบรายชื่อบัณฑิต
- เมื่อถึงกำหนดเวลากรรมการคุมแถว นำแถวบัณฑิตเข้าห้องรับปริญญาบัตรให้บัณฑิตนั่งประจำที่ตามลำดับที่ได้ฝึกซ้อมมา ห้ามสับเปลี่ยนที่นั่งโดยเด็ดขาด ในขณะที่นั่งหากมีปัญหาฉุกเฉินใด ๆ ให้แจ้งอาจารย์ฝ่ายจัดที่นั่งบัณฑิต
- เมื่อนั่งประจำที่เรียบร้อยแล้วให้ตรวจสอบว่าบัณฑิตนั่งถูกต้องตามลำดับหรือไม่ ถ้าไม่ถูกต้องให้รับแจ้งอาจารย์ฝ่ายจัดที่นั่งบัณฑิต

หมายเหตุ บัณฑิตชายในขณะเข้าแถว ให้ถือหมวกวิทยฐานะไว้ตลอดเวลา สำหรับบัณฑิตหญิงให้สวมหมวกวิทยฐานะไว้ตลอดเวลา

4.2 การรับผู้แทนพระองค์

เมื่อผู้แทนพระองค์เข้ามายังห้องพิธีมอบปริญญาบัตรให้บัณฑิตทุกคนยืนขึ้นแล้วทำความเคารพ เมื่อผู้แทนพระองค์จุดธูปเทียนเครื่องนมัสการบูชาพระพุทธชนวราชบิดร ให้บัณฑิตยืนตรง (ไม่ต้องพนมมือ) และเมื่อผู้แทนพระองค์มายืนหน้าเก้าอี้ ดนตรีบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี เมื่อเพลงจบบัณฑิตถวายความเคารพก่อนแล้วจึงนั่งลง

4.3 การลุกจากที่นั่งเพื่อเตรียมเดินแถว

เมื่อถึงเวลาจะขึ้นรับปริญญาบัตร อาจารย์คุมแถวให้สัญญาณบัณฑิตในแถวทุกคนลุกขึ้นพร้อมกัน และเมื่ออาจารย์คุมแถวให้สัญญาณอีกครั้งหนึ่ง ให้บัณฑิตทำความเคารพพร้อมกัน จากนั้นทำซ้ายหันและเดินออกทางซ้าย ตั้งแถวเตรียมขึ้นเวที

4.4 การเดินขึ้นและลงเวที

บัณฑิตคนแรก

- เมื่อผู้อ่านรายชื่อบัณฑิตจะเริ่มอ่านคำขอเบิกผู้สำเร็จการศึกษา บัณฑิตคนแรกขึ้นบนเวทีเฉียงซ้าย หันหน้าเข้าหาแท่นรับปริญญา ทำความเคารพที่จุดที่ 1 (ตามรูปที่ 10) แล้วเดินไปยังจุดที่ 2 หันหน้าเข้าหาแท่นรับปริญญา ทำความเคารพแล้วรออยู่ก่อน
- เมื่อผู้อ่านรายชื่อบัณฑิตเริ่มอ่านชื่อ ให้บัณฑิตเดินไปจุดที่ 3 รับปริญญาบัตรเชิญปริญญาบัตรไว้แนบอก แล้วถอยหลังเฉียงทางขวา 5 ก้าว หน้าตรง ตามองที่แท่นรับปริญญา

- ถึงจุดที่ 4 ทำความเคารพ กลับหลังหันโดยหมุนตัวไปทางขวา เดินลงจากเวที มือขวายังเชิญปริญญาบัตรแนบออก แขนซ้ายแนบลำตัวไม่แกว่งแขนจนถึงที่นั่ง

- ทำความเคารพก่อนนั่งลง

บัณฑิตคนต่อๆ ไปจนถึงคนสุดท้าย

- ทำความเคารพที่จุดที่ 1 เช่นเดียวกับคนแรก แล้วเดินไปตามจุดต่อจากคนข้างหน้า (โดยไม่เว้นจุด) ตามองไปยังแท่นรับปริญญา

- ถึงจุดที่ 2 หันหน้าเข้าหาแท่นรับปริญญา ทำความเคารพ แล้วก้าวต่อไปยังจุดที่ 3 รับปริญญาบัตร แล้วเชิญปริญญาบัตรแนบออก ถอยหลังเฉียงขวา 5 ก้าว หน้าตรง ตามองแท่นรับปริญญา

- ถึงจุดที่ 4 ทำความเคารพ กลับหลังหันโดยหมุนตัวไปทางขวาเดินลงจากเวที มือขวายังเชิญปริญญาบัตรแนบออก แขนซ้ายแนบลำตัวไม่แกว่งแขนจนถึงที่นั่ง ทำความเคารพก่อนนั่งลง

- บัณฑิตชายให้ใช้มือซ้ายถือหมวกวิทยฐานะไว้ตลอดเวลา โดยศอกซ้ายแนบกับลำตัว และเมื่อเข้ารับปริญญาบัตรเสร็จแล้ว กลับมานั่งประจำที่ ให้ทำความเคารพและนั่งลง

- บัณฑิตหญิงให้สวมหมวกวิทยฐานะไว้ตลอดเวลา ใช้ก๊ีบค้ำยึดหมวกวิทยฐานะให้อยู่กับศีรษะให้มั่นคง และเมื่อเข้ารับปริญญาบัตรเสร็จแล้ว กลับมานั่งประจำที่ ให้ทำความเคารพและนั่งลง

4.5 การกล่าวคำปฏิญาณตนและรับโอวาท

- เมื่อพิธีมอบปริญญาบัตรเสร็จสิ้นลง ผู้นำบัณฑิตยืนขึ้น เดินไปที่ไมโครโฟนที่เตรียมไว้ ด้านหน้าห้องพิธี บัณฑิตทั้งหมดยืนขึ้นพร้อมกัน มือขวาเชิญปริญญาบัตรแนบออก ทำความเคารพพร้อมกัน

- เมื่อผู้นำบัณฑิตกล่าวนำ ให้บัณฑิตกล่าวตามที่ละช่วงโดยพร้อมเพรียงกัน

- เมื่อกล่าวคำปฏิญาณตนจบ ยืนตรงรับโอวาทจากผู้แทนพระองค์

คำกล่าวปฏิญาณตนของบัณฑิต

ผู้นำบัณฑิตกล่าวนำปฏิญาณตน (บัณฑิตทุกคนกล่าวตาม)

“ข้าพเจ้า (กล่าวชื่อตนเอง .....)

ขอกกล่าวคำปฏิญาณ ต่อหน้าพระรัตนตรัย ต่อหน้าผู้แทนพระองค์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และต่อหน้าผู้ซึ่งอยู่ในพิธี ณ ที่นี้ว่า

1. ข้าพเจ้า จักเทิดทูนชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เหนือสิ่งอื่นใด
2. ข้าพเจ้า จักรักษาประโยชน์ของประเทศชาติ ยิ่งกว่าสิ่งอื่นใด
3. ข้าพเจ้า จักยึดมั่นในปณิธาน ปัญญาเพื่อความเข้มแข็งของชุมชน
4. ข้าพเจ้า จักผดุงเกียรติ และศักดิ์ศรีแห่งมหาวิทยาลัยพะเยา
5. ข้าพเจ้า จักประพฤติตน ให้ถึงพร้อมด้วยคุณธรรมแห่งบัณฑิตทุกประการ

4.6 การส่งเสด็จผู้แทนพระองค์พระราชดำเนิน

• เมื่อผู้แทนพระองค์ให้โอวาทเสร็จ ดนตรีบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี เมื่อเพลงจบบัณฑิตถวายความเคารพ

- ผู้แทนพระองค์ไปกราบที่หน้าเครื่องนมัสการ
- ผู้แทนพระองค์เดินออกจากหน้าห้องพิธี บัณฑิตทำความเคารพ

5. ข้อปฏิบัติในวันเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร

บัณฑิตทุกคนควรศึกษาข้อปฏิบัติต่อไปโดยละเอียด เพื่อที่จะได้เตรียมตัวเตรียมเครื่องแต่งกายได้อย่างถูกต้องก่อนวันพิธีรับพระราชทานปริญญาบัตร ทำให้การเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตรของท่านเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

5.4 การปฏิบัติตนก่อนและในวันรับพระราชทานปริญญาบัตร

1) บัณฑิตที่ผ่านการฝึกซ้อมย่อยและฝึกซ้อมใหญ่แล้วเท่านั้น จึงจะได้รับอนุญาตให้เข้ารับปริญญาบัตร การขาดซ้อมรับในกรณีจำเป็นอย่างยิ่ง ต้องได้รับอนุญาตจากประธานคณะกรรมการฝ่ายพิธีการและเตรียมบัณฑิตเป็นลายลักษณ์อักษร

2) บัณฑิตต้องเตรียมบัตรฝึกซ้อมที่ได้รับการบันทึกทรัพย์สินประจำตัว ซึ่งแสดงว่าบัณฑิตได้ผ่านการฝึกซ้อมย่อยและซ้อมใหญ่แล้ว มาแสดงคู่กับบัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรข้าราชการ หรือบัตรพนักงานของรัฐ ในวันรับปริญญาบัตร

3) บัณฑิตจะต้องมารายงานตัว ณ สถานที่ที่กำหนด และเข้านั่งประจำที่ในห้องรับปริญญาบัตร ตรงตามเวลาที่กำหนดไว้เพื่อเตรียมตัวเข้ารับปริญญาบัตร

4) บัณฑิตควรรับประทานอาหารและทำธุระส่วนตัวให้เรียบร้อยก่อนเข้าแถว หากมีความจำเป็น ต้องลุกจากที่นั่งให้ขออนุญาตอาจารย์ผู้ควบคุมก่อนทุกครั้ง

5) เมื่อบัณฑิตเข้านั่งประจำที่ภายในหอประชุมแล้วต้องนั่งอย่างสำรวม ไม่พูดคุยขณะรอรับปริญญาบัตร ไม่นั่งไขว่ห้าง ห้ามสลับเปลี่ยนที่นั่งโดยเด็ดขาด และห้ามลุกออกจากที่นั่งก่อนเสร็จพิธี

6) ห้ามบัณฑิตพกพาหรือนำสิ่งของ เช่น กระเป๋าถือ โทรศัพท์มือถือ เครื่องมือสื่อสารทุกชนิด อาวุธ นาฬิกา กุญแจ ยางตาม บุหรี่ เหยียดู เงินทุกชนิด ของมีค่า กล้องถ่ายรูป อาหาร หรือของขบเคี้ยวทุกชนิด และสิ่งของอื่นๆ ที่ไม่จำเป็นเข้าไปในหอประชุม ขอให้ฝากไว้กับญาติ หากนำเข้าไป มหาวิทยาลัยจะเก็บสิ่งเหล่านี้ไว้โดยไม่รับประกันการสูญหายใด ๆ

7) ห้ามบัณฑิตทุกคนติดเครื่องประดับหรือช่อดอกไม้บนเครื่องแต่งกาย ชุดครุย หรือสวมพวงมาลัย หรือพวงดอกไม้ ที่คอ บนศีรษะ หรือบนหมวกวิทยฐานะ

8) ห้ามบัณฑิตใส่ตุ้มหู แหวน กำไล สายรัดข้อมือ สายสิญจน์ สร้อยข้อมือ หรือข้อเท้า แวนตาเฟชั่น

9) หลีกเลี่ยงการรับประทานอาหารที่ทำให้เกิดอาการท้องเสียได้ง่าย

10) ละเว้นการดื่มสุรา ของมีเมาโดยเด็ดขาด

11) พักผ่อนให้เพียงพอ

12) ห้ามไว้เล็บยาว และห้ามทำสีเล็บ เล็บต้องตัดสั้น ตะไบเล็บให้เรียบเกลี้ยง

หมายเหตุ – มหาวิทยาลัยได้จัดที่นั่งพักให้แก่ญาติและผู้ที่มาร่วมงานไว้หลายจุด จึงขอให้บัณฑิตชี้แจงให้ญาติทราบ และปฏิบัติตามที่เจ้าหน้าที่ร้องขอ เช่น ไม่เข้าไปในบริเวณ พิธีมอบปริญญาบัตร เป็นต้น

5.2 คำแนะนำเกี่ยวกับการแต่งกาย

ทรงผมของบัณฑิตหญิง

ควรเปิดใบหน้าทั้งสองด้านชัดเจนโดยรวบผมไว้ ด้านหลังใช้ตาข่ายคลุมผมให้เรียบร้อย หรือปล่อยผมลงตรงด้านหลังไม่ปล่อยให้ปลายผม ชี้อัน หรือเกล้า ม้วนจนเห็นหนังศีรษะ ไม่ควร ย้อมสีผมด้วยสีย้อมอื่นนอกเหนือจากสีดำหรือสีน้ำตาลเข้ม โดยผมที่ย้อมต้องมีสีเดียวกันทั้งศีรษะ ยกเว้นในกรณีที่ผมหวงตามธรรมชาติ

รูปที่ 13 ตัวอย่างทรงผมของบัณฑิตหญิง

ทรงผมของบัณฑิตชาย

ทรงผมของบัณฑิตชาย เป็นทรงผมสั้น สุภาพ เปิดหน้าผาก ไม่ชี้ตั้งไม่เป็นระเบียบหรือ ปล่อยยาว ไม่ย้อมสีผมด้วยสีย้อมอื่น นอกจากสีดำหรือน้ำตาลเข้ม

รูปที่ 14 ตัวอย่างทรงผมของบัณฑิตชาย

ลักษณะรองเท้าของบัณฑิตหญิง ที่อนุญาตให้ใช้

ลักษณะรองเท้าของบัณฑิตชาย ที่อนุญาตให้ใช้

ข้อปฏิบัติ เรื่อง การแต่งกายของบัณฑิต

รายการ	ข้อควรปฏิบัติ
เล็บ	ตัดสั้น ตะไบเล็บให้เรียบร้อย ไม่ทาสี ไม่เคลือบมัน หรือทาประกายแวววาวต่างๆ เมื่อลูบสัมผัสแล้วต้องไม่ระคายมือ (เพื่อป้องกันมิให้เล็บมือไปสัมผัสพระหัตถ์พระองค์ท่าน)
หนวด/เครา/จอน	ต้องโกนหนวด / เคราให้เรียบร้อย ไม่มีสีเขียวครีမ် ส่วนจอนผมต้องตัดให้สั้น ปลายจอนต้องไม่เกินกึ่งกลางใบหู
การแต่งหน้า การตัดฟัน	การแต่งหน้า ไม่ควรแต่งหน้าเข้มหรือสีฉูดฉาด ห้ามทาเปลือกตาเป็นสีๆ และเข้ม ไม่ใส่เกล็ดเพชรประกายแวววาว และไม่ติดขนตาปลอม สำหรับผู้ตัดฟัน อนุญาตให้ใช้สีของยางจัดฟันสีใดก็ได้โดยไม่ต้องเปลี่ยนเป็นสีใส (เนื่องจากการเปลี่ยนแต่ละครั้งจะมีผลต่อการรักษา) และบัณฑิตควรสวมกริยาในขณะที่อยู่ต่อหน้าผู้แทนพระองค์
ชุดชั้นใน (หญิง)	แบบธรรมดา ไม่มีโครงเหล็ก ไม่มีสีฉูดฉาด ใช้สีเนื้อ สีขาว
แว่นตา คอนแทคเลนส์	สวมแว่นตาแบบสุภาพไม่เน้นแฟชั่น เลนส์ใส ตัวกรอบและขาแว่นสีดำทอง เงิน น้ำตาล ห้ามใส่คอนแทคเลนส์ที่มีสี / ลวดลายแฟชั่น หรือ big-eyes
โลหะ / เครื่องประดับ ห้ามเด็ดขาด	ห้ามติดเข็มกลัด ห้ามพกอาวุธของมีคม วัตถุประกายไฟ เครื่องประดับต่างๆ wristband สร้อยคอ แหวน ตุ้มหู นาฬิกา สายสิญจน์ กุญแจทุกชนิด อุปกรณ์สื่อสารทุกชนิด
** อนุญาตให้นำน้ำส้วมกระติก ๑ ติดตัวเข้าห้องพิธีมอบปริญญาบัตรฯ อย่างเด็ดขาด**	

- มหาวิทยาลัยจะไม่รับผิดชอบต่อสิ่งของใด ๆ ที่บัณฑิตนำติดตัวมาทั้งสิ้น ทั้งนี้ ถ้าจำเป็นต้องนำพกติดตัวเข้าห้องพิธี ต้องได้รับอนุญาตจากมหาวิทยาลัยเป็นกรณีไป โดยผู้ให้ดุลยพินิจของประธานคณะกรรมการฝ่ายพิธีการและเตรียมบัณฑิตหรือประธานคณะกรรมการฝ่ายตรวจเครื่องแต่งกายเท่านั้น
- คณะ/วิทยาลัยจะเป็นผู้จัดเตรียม วัสดุ อุปกรณ์เบื้องต้น ที่ต้องใช้ในการตรวจ แก้ไขปรับปรุงเครื่องแต่งกายของบัณฑิต
- ยาโรคประจำตัว ผ่าอนามัย สามารถพกติดตัวเฉพาะที่จำเป็นเท่านั้น

5.3 ตัวอย่างบัตรฝึกซ้อม

บัณฑิตต้องพกบัตรฝึกซ้อมมาทุกวันรวมถึงวันพิธีมอบปริญญาบัตรด้วย และต้องผ่านการบันทึกรหัสประจำตัวบนบัตรฝึกซ้อมด้วยระบบ RFID¹

¹ระบบ RFID (Radio-frequency identification) เป็นวิธีการในการเก็บข้อมูลหรือระบุข้อมูลแบบอัตโนมัติ

ภาคผนวก

สัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัยพะเยา

ตราสัญลักษณ์ประจำมหาวิทยาลัยพะเยา มีลักษณะเป็นรูปสัตว์ ภัณฑส์ีขาว บนพื้นหลังรูปศิลาจารึกยอดคลิบบัวสีม่วง เหนืออักษรย่อ "มพ" สีม่วง ซึ่งเป็นตัวอักษรฝักขามล้านนา ด้านล่างของอักษรย่อ มีชื่อมหาวิทยาลัยพะเยาสีม่วง และชื่อ ภาษาอังกฤษ UNIVERSITY OF PHAYAO สีขาว บนพื้นแถบโค้งสีทอง

- สีประจำมหาวิทยาลัยพะเยา ได้แก่ สีม่วงและสีทอง

- สีม่วง นั้นมาจากสีแดง ที่หมายถึงชาติ และสีน้ำเงิน ที่หมายถึง พระมหากษัตริย์
- สีทอง หมายถึง ศาสนา ปัญญา และความเจริญรุ่งเรืองของมหาวิทยาลัย

“สีประจำมหาวิทยาลัยจึงหมายถึงปัญญาหรือความรุ่งเรืองที่จะอยู่กับชุมชนหรือประเทศที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข”

- ดอกไม้ประจำมหาวิทยาลัยพะเยา คือ ฟ้ามุ่ย

ดอกฟ้ามุ่ยเป็นกล้วยไม้ มีชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่า *Vanda coerulea* Griff. ex Lindl. คือ Orchidaceae เป็น กล้วยไม้ประเภทแวนด้า : ลักษณะความงามโดดเด่นของฟ้ามุ่ย ทำให้ถูกยกย่องว่าเป็นกล้วยไม้ป่าที่สวยงามที่สุดชนิดหนึ่งของโลก เนื่องจากชื่อ ฟ้ามุ่ย ที่แปลว่า ฟ้ามุ่หมองนั้น มีที่มาจากความสวยงามของกลีบดอกสีฟ้ามู่ม่วง จนทำให้สีของท้องฟ้าแลดูหมองหมองไปเลยนั่นเอง

"เปรียบประดุจชื่อเสียงของบัณฑิตมหาวิทยาลัยพะเยา ที่จะเป็นคนดีมีคุณภาพ มีชื่อเสียงจรจายไปทั่วโลก"

- สีประจำคณะ วิทยาลัย

สีประจำคณะและวิทยาลัย มีดังต่อไปนี้

(1) คณะเกษตรศาสตร์และทรัพยากรธรรมชาติ	สีเขียวใบไม้ (Green4)
(2) คณะวิทยาศาสตร์	สีเหลือง (Yellow)
(3) คณะวิทยาศาสตร์การแพทย์	สีเหลืองทอง (Goldenrod1)
(4) คณะศิลปศาสตร์	สีส้มอิฐ (Orange Red)
(5) คณะนิติศาสตร์	สีทองและสีขาว (Gold and White)
(6) คณะแพทยศาสตร์	สีเขียว (Lime Green)
(7) คณะเภสัชศาสตร์	สีเขียวมะกอก (Dark Olive)
(8) คณะพยาบาลศาสตร์	สีขาว (White)
(9) คณะสหเวชศาสตร์	สีน้ำเงิน (Blue1)
(10) คณะวิศวกรรมศาสตร์	สีแดงเลือดหมู (Firebrick)
(11) คณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	สีทองเข้ม (Dark Goldenrod)
(12) คณะบริหารธุรกิจและนิติศาสตร์	สีฟ้า (Sky Blue)
(13) คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และศิลปกรรมศาสตร์	สีเงิน (Silver)
(14) คณะทันตแพทยศาสตร์	สีม่วง (Violet)
(15) คณะรัฐศาสตร์และสังคมศาสตร์	สีม่วง (Maroon)
(16) คณะพลังงานและสิ่งแวดล้อม	สีส้มเข้ม (Dark Orange1)
(17) วิทยาลัยการจัดการ	สีฟ้าและสีขาว (Blue and White)
(18) วิทยาลัยการศึกษา	สีชมพู (Pink)
(19) คณะสาธารณสุขศาสตร์	สีน้ำเงินเข้ม (Mid night Blue)